

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM--II.059.1.583.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 5686 wniesioną w dniu 29 października 2024 roku przez Pana Posła Bartłomieja Wróblewskiego w sprawie świadczeń wspierających, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Do 18 listopada 2024 r. do wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności złożono 428,2 tys. wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. W wyniku przeprowadzonych postępowań organy wydały 172,6 tys. decyzji.

Informacja o liczbie złożonych na dzień 18 listopada 2024 r. wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia oraz o liczbie decyzji odnośnie ustalenia poziomu potrzeby wsparcia w podziale na wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności została przedstawiona w załączniku nr 1 do niniejszego pisma. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie dysponuje natomiast danymi dotyczącymi złożonych wniosków i wydanych decyzji w podziale kwartalnym w poszczególnych województwach.

W ramach monitoringu wydawania decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia organizowane są spotkania z wojewodami i przewodniczącymi wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności, podczas których omawiana jest aktualna sytuacja. Celem należytego zabezpieczenia realizacji zadań związanych z wydawaniem decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia, podjęto działania dotyczące zwiększenia środków finansowych na wynagrodzenia osobowe - w projekcie budżetu państwa na 2025 r. zabezpieczono środki na zatrudnienie do obsługi administracyjnej wojewódzkich zespołów 173 dodatkowych pracowników.

Pragnę poinformować, że ze względu na brak w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności funkcjonalności pozwalającej na wygenerowanie raportów dotyczących średniego czasu oczekiwania na rozpatrzenie wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia oraz liczby wniosków rozpatrzonych w terminie zakreślonym w art. 6b⁴ ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, ze zm.), jak i z przekroczeniem tego terminu, brak jest możliwości przekazania informacji w zakresie wskazanym w punktach 4 i 5 interpelacji.

Podkreślić trzeba, że wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia po upływie trzymiesięcznego terminu nie stanowi przekroczenia terminu rozpatrzenia sprawy administracyjnej, jeśli przed upływem tego terminu strona została, zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a., poinformowana przez organ rozpatrujący wniosek o przedłużeniu postępowania, jego

przyczynach i przewidywanym terminie zakończenia sprawy, a decyzję wydano we wskazanym w zawiadomieniu terminie.

Pod uwagę trzeba wziąć również fakt, że sytuacje przekroczenia terminu rozpatrywania wniosku w postępowaniu o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia winny być oceniane indywidualnie - w takich przypadkach znaczenie ma nie tylko to, jak ze swoich zadań wywiązują się wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, ale też sposób i forma złożenia wniosku przez osoby niepełnosprawne albo ich opiekunów prawnych.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, ze zm.) wprowadzająca zmiany do ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dotyczące zasad i trybu wydawania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, jak również rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia, zawierające wzór formularza w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia dla osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności (Dz.U. z 2023 r. poz. 2581), promulgowane zostały w Dzienniku Ustaw RP w 2023 roku. Treść powołanych aktów jednoznacznie wskazuje, że w 2024 roku do świadczenia wspierającego uprawnione będą osoby niepełnosprawne, jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono w ich przypadku na poziomie od 90 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia. Ponadto, w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie ustalania poziomu potrzeby wsparcia zawarto szczegółowe standardy w zakresie ustalania poziomu potrzeby wsparcia. Pomimo tego, wnioski o wydanie decyzji w tej sprawie składały również osoby, które nie utraciły autonomii fizycznej, psychicznej, intelektualnej lub sensorycznej bądź utraciły ją jedynie w znikomym stopniu. Taki stan rzeczy przyczynił się do wydłużenia okresu oczekiwania na rozpatrzenie wniosków.

Podkreślenia ponadto wymaga, że gros osób niepełnosprawnych i ich opiekunów ustawowych składa wnioski o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia za pośrednictwem operatora pocztowego albo bezpośrednio do organu wydającego decyzję, a nie drogą elektroniczną, pomimo, że taka możliwość – skracająca czas potrzebny do obsługi wniosku - udostępniona została za pośrednictwem portalu Emp@tia.

Kolejnym czynnikiem wydłużającym czas oczekiwania na wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia jest fakt, że część wniosków (od 30 do 90%) zawiera wady formalne lub wniesiona została przez osobę nieposiadającą legitymacji do zainicjowania postępowania w przedmiotowej sprawie. Skutkuje to koniecznością skierowania do wnioskodawców wezwań do uzupełnienia braków formalnych wniosku, powodując dalsze wydłużenie okresu oczekiwania przez osobę niepełnosprawną na wydanie decyzji bez winy wojewódzkiego zespołu orzekającego, natomiast.

Należy wspomnieć, że na stronie internetowej Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych zamieszczono materiały informacyjne, dotyczące świadczenia wspierającego. Z kolei wojewódzkie zespoły orzekające, na swoich stronach internetowych, zamieściły szczegółowe informacje dotyczące zasad prawidłowego wypełnienia wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, wraz z listą podmiotów uprawnionych do jego złożenia. Pomimo podjęcia tych działań i przeprowadzenia w roku 2023 szeroko zakrojonej kampanii informacyjnej, duża liczba wniosków, które napłynęły do wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności nie spełniała wymogów formalnych, potrzebnych do ich rozpatrzenia.

Podjęto szereg działań zmierzających do przyspieszenia procesu wydawania decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia. Wśród nich wymienić należy zatrudnianie pracowników na podstawie umowy o pracę do obsługi administracyjnej spraw z wniosku o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia (również w delegaturach urzędu wojewódzkiego), zatrudnianie stażystów, zawieranie umów cywilno-prawnych z osobami wykonującymi pomocnicze prace administracyjne związane z obsługą wniosków i infolinii, powoływanie do wojewódzkich zespołów ustalających poziom potrzeby wsparcia nowych członków, organizowanie posiedzeń składów ustalających poziom potrzeby wsparcia w dni wolne od pracy, pozyskiwanie i wyposażanie kolejnych pomieszczeń do obsługi administracyjnej oraz posiedzeń składów ustalających poziom potrzeby wsparcia. Podejmowane działania nie powinny być pomijane przy ocenie prawidłowości realizowania nowych zadań orzeczniczych, zwłaszcza na etapie wdrażania przepisów wprowadzających do obrotu prawnego nowy instrument prawny.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Tabela. 1. Liczba wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia oraz liczba wydanych decyzji w podziale na wojewódzkie zespoły do spraw orzekania niepełnosprawności.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w województwie:	Liczba wniosków o wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia	Liczba decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia
Dolnośląskim	26 027	10 099
Kujawsko-Pomorskim	25 316	15 740
Lubelskim	27 693	9 305
Lubuskim	11 535	3 510
Łódzkim	19 309	5 569
Małopolskim	46 320	22 922
Mazowieckim	39 932	12 704
Opolskim	11 089	7 968
Podkarpackim	40 349	19 640
Podlaskim	17 907	11 083
Pomorskim	28 049	8 515
Śląskim	40 408	5 685
Świętokrzyskim	26 628	15 198
Warmińsko-Mazurskim	16 377	3 930
Wielkopolskim	33 607	7 457
Zachodniopomorskim	17 674	13 311
SUMA	428 220	172 636